TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. spalio 4 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Žemės ūkis ir žuvininkystė – Ekologiški produktai – Reglamentas (ES) 2018/848 – Ekologinės gamybos taisyklės – 16 straipsnis – Ženklinimas – 30 straipsnis – Su ekologine gamyba susiję terminai – 33 straipsnis – Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipas – Naudojimo sąlygos – Produkto atitiktis Reglamentui 2018/848 – 45 ir 48 straipsniai – Produktų importas iš trečiosios valstybės siekiant juos pateikti Sąjungos rinkai kaip ekologiškus – Trečiosios valstybės gamybos taisyklių lygiavertiškumas Reglamento 2018/848 taisyklėms – Trečiosios valstybės ekologinės gamybos logotipo naudojimas“

Byloje C-240/23

dėl *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas, Vokietija) 2022 m. gruodžio 9 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. balandžio 17 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Herbaria Kräuterparadies GmbH

prieš

Freistaat Bayern

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, T. von Danwitz, Z. Csehi, teisėjai S. Rodin, L. S. Rossi (pranešėja), I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, I. Ziemele ir M. Gavalec,

generalinis advokatas J. Richard de la Tour,

posėdžio sekretorė N. Mundhenke, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. kovo 18 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Herbaria Kräuterparadies GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* H. Schmidt,

– *Freistaat Bayern*, atstovaujamos C. Diroll, C. Novak ir J. Vogel,

* Proceso kalba: vokiečių.

– Europos Parlamento, atstovaujamo I. Anagnostopoulou ir U. Rösslein,

– Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos L. Hamtcheva ir R. Meyer,

– Europos Komisijos, atstovaujamos A. C. Becker ir A. Dawes,

susipažinęs su 2024 m. birželio 18 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 (OL L 150, 2018, p. 1), 16 straipsnio 1 dalies, 30 straipsnio 1 ir 2 dalių, 33 straipsnio 1 dalies, 45 straipsnio 1 dalies, 48 straipsnio 1 dalies ir II priedo IV dalies 2.2.2 punkto f papunkčio ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 20 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Herbaria Kräuterparadies GmbH* (toliau – *Herbaria*) ir *Freistaat Bayern* (Bavarijos federalinė žemė, Vokietija) ginčą dėl draudimo bendrovei *Herbaria* naudoti Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipą ir vartoti su ekologine gamybą susijusius terminus siekiant Sąjungos rinkai pateikti vaisių sulčių ir žolių ištraukų mišinių, kuriuose, be ekologiškų produktų, yra vitaminų ir geležies gliukonato, gautų ne iš ekologinio ūkininkavimo.

Teisinis pagrindas

Reglamentas (EB) Nr. 834/2007

3 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinančio Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (OL L 189, 2007, p. 1) 23 straipsnio „Su ekologine gamyba susijusių terminų vartojimas“ 1 dalyje buvo nurodyta:

„Taikant šį reglamentą laikoma, kad ant produkto pateikti su ekologinės gamybos metodu susiję terminai, tuo atveju, kai ženklinimo etiketėse, reklaminėje medžiagoje arba prekybos dokumentuose toks produktas, jo ingredientai ar pašarų produktai yra apibrėžti naudojant terminus, nurodančius pirkėjui, kad šis produktas, jo ingredientai ar pašarų produktai [žaliavos] pagaminti pagal šiame reglamente nustatytas taisykles. Visų pirma, priede išvardyti terminai, jų išvestiniai žodžiai arba mažybinės formos, pavyzdžiui, „bio“ ar „eco“, atskirai arba junginiuose, gali būti vartojami visoje Bendrijoje ir bet kuria Bendrijos kalba ženklinant ir reklamuojant produktus, kurie atitinka pagal šį reglamentą ar jo laikantis nustatytus reikalavimus.

Ženklinant ir reklamuojant gyvus ar neperdirbtus žemės ūkio produktus galima naudoti su ekologinės gamybos metodu susijusius terminus tik tuo atveju, kai be to visi to produkto ingredientai taip pat buvo pagaminti pagal šiame reglamente nustatytus reikalavimus.“

4 Reglamento 834/2007 33 straipsnio „Produktų, kuriems suteikiamos lygiavertės garantijos, importas“ 2 dalyje buvo nurodyta:

„[Europos] Komisija 37 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka gali pripažinti trečiąsias šalis, kurių gamybos sistema atitinka principus ir gamybos taisykles, atitinkančius II, III ir IV antraštinėse dalyse nustatytus principus ir taisykles, ir kurių kontrolės priemonės veiksmingumo požiūriu atitinka V antraštinėje dalyje nustatytas kontrolės priemonės, ir sudaryti šių šalių sąrašą. Įvertinant lygiavertiškumą atsižvelgiama į [direktyvų dėl ekologiškų maisto produktų gamybos, perdirbimo, ženklinimo ir prekybos jais gaires CAC/GL 32, kurias parengė Maisto kodekso komisija, įgyvendindama bendrą Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) ir Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) programą].

<…>“

Reglamentas (EB) Nr. 889/2008

5 2008 m. rugsėjo 5 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 889/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo įgyvendinimo taisyklės dėl ekologinės gamybos, ženklinimo ir kontrolės (OL L 250, 2008, p. 1), 27 straipsnio „Tam tikrų produktų ir medžiagų naudojimas gaminant maistą [perdirbant maisto produktus]“ 1 dalyje buvo nustatyta:

„Pagal [Reglamento Nr. 834/2007] 19 straipsnio 2 dalies b punktą gaminant [perdirbant] ekologiškus maisto produktus, išskyrus vyną, galima naudoti tik šias medžiagas:

<…>

f) mineralus (įskaitant mikroelementus), vitaminus, aminorūgštis ir mikroelementus, kuriuos leista naudoti tik tiek, kiek jų naudojimas maisto produktuose, į kuriuos jie įdedami, yra būtinas pagal teisės aktus.“

Reglamentas (EB) Nr. 1235/2008

6 2008 m. gruodžio 8 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1235/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 įgyvendinimo taisyklės dėl ekologiškų produktų importo iš trečiųjų šalių (OL L 334, 2008, p. 25), 7 straipsnio 1 dalyje buvo numatyta:

„Remdamasi [Reglamento Nr. 834/2007] 33 straipsnio 2 dalimi, Komisija nustato pripažintų trečiųjų šalių sąrašą. Pripažintų šalių sąrašas pateiktas šio reglamento III priede. <…>“

Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 126/2012

7 2012 m. vasario 14 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 126/2012, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (EB) Nr. 889/2008 nuostatos dėl patvirtinamųjų dokumentų ir Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 nuostatos dėl ekologiškų produktų importo iš Jungtinių Amerikos Valstijų (OL L 41, 2012, p. 5), Jungtinės Valstijos buvo įtrauktos į pripažintų trečiųjų valstybių sąrašą, pateiktą Reglamento Nr. 1235/2008 III priede.

Reglamentas Nr. 2018/848

8 Reglamento 2018/848 6, 9, 15, 17, 73, 77–79, 93, 95, 96, 108 ir 123 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(6) atsižvelgiant į Sąjungos ekologinės gamybos politikos tikslus, tai politikai įgyvendinti nustatyta teisine sistema turėtų būti siekiama užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir tinkamą ekologiškų produktų vidaus rinkos veikimą, išsaugoti ir pateisinti vartotojų pasitikėjimą produktais, kurie paženklinti kaip ekologiški, ir sudaryti sąlygas, kad šią politiką būtų galima plėtoti atsižvelgiant į gamybos ir rinkos pokyčius;

<…>

(9) atsižvelgiant į dinamišką ekologinės gamybos sektoriaus raidą, [Reglamente Nr. 834/2007] nurodyta, kad reikės atlikti Sąjungos ekologinės gamybos taisyklių peržiūrą atsižvelgiant į tų taisyklių taikymo patirtį. Iš Komisijos atliktos tokios peržiūros rezultatų matyti, kad ekologinę gamybą reglamentuojanti Sąjungos teisinė sistema turėtų būti patobulinta ir į ją įtrauktos taisyklės, atitinkančios didelius vartotojų lūkesčius ir garantuojančios deramą aiškumą tiems, kam jos skirtos. Todėl [Reglamentas Nr. 834/2007] turėtų būti panaikintas ir pakeistas nauju reglamentu;

<…>

(15) remiantis mokslinių tyrimų projektų rezultatais, ekologiško maisto rinkai itin svarbus vartotojų pasitikėjimas. Nepatikimos taisyklės ilgainiui gali pakirsti visuomenės pasitikėjimą ir sukelti rinkos nepakankamumą. Todėl darnus ekologinės gamybos vystymas Sąjungoje turėtų būti grindžiamas patikimomis gamybos taisyklėmis, suderintomis Sąjungos lygiu ir atitinkančiomis veiklos vykdytojų ir vartotojų lūkesčius, susijusius su ekologiškų produktų kokybe ir atitiktimi šiame reglamente nustatytiems principams ir taisyklėms;

<…>

(17) šiuo reglamentu turėtų būti suteiktas pagrindas darniam ekologinės gamybos vystymuisi ir jos teigiamam poveikiui aplinkai, kartu užtikrinant veiksmingą ekologiškų produktų vidaus rinkos veikimą ir sąžiningą konkurenciją, padedant ūkininkams gauti teisingas pajamas, užtikrinant vartotojų pasitikėjimą, apsaugant vartotojų interesus ir skatinant plėtoti trumpąsias platinimo grandines ir vietos gamybą. Tie tikslai turėtų būti pasiekti laikantis ekologinei gamybai taikomų bendrųjų bei specialiųjų principų ir bendrųjų bei išsamiųjų gamybos taisyklių;

<…>

(73) žemės ūkio produktų ir maisto produktų ženklinimui turėtų būti taikomos bendrosios taisyklės, nustatytos [2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB)

Nr. 608/2004 (OL L 304, 2011, p. 18)] ir visų pirma nuostatos, kuriomis siekiama užkirsti kelią ženklinimui, dėl kurio vartotojai galėtų susipainioti ar jie galėtų būti klaidinami. Be to, šiame reglamente turėtų būti numatytos specialiosios ekologiškų ir perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produktų ženklinimą reglamentuojančios nuostatos. Jomis turėtų būti apsaugomi veiklos vykdytojų interesai, susiję su tinkamu jų produktų identifikavimu rinkoje ir su sąžiningos konkurencijos sąlygomis, taip pat vartotojų interesai, kad jie galėtų rinktis produktus pamatuotai;

<…>

(77) siekiant aiškumo vartotojams visoje Sąjungos rinkoje, turėtų būti privalomas Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipo naudojimas visiems Sąjungoje pagamintiems ekologiškiems fasuotiems maisto produktams žymėti. Taip pat turėtų būti įmanoma savanoriškai naudoti tą logotipą Sąjungoje pagamintiems ekologiškiems iš anksto nefasuotiems produktams ir iš trečiųjų valstybių importuojamiems ekologiškiems produktams, taip pat informavimo ir švietimo tikslais. Turėtų būti nustatytas Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipo pavyzdys;

(78) tačiau, siekiant nesuklaidinti vartotojų dėl viso produkto ekologiško pobūdžio, tikslinga riboti to logotipo naudojimą, žymint juo tik tuos produktus, kuriuose yra vien (arba beveik vien) ekologiškos sudedamosios dalys. Todėl neturėtų būti leidžiama jo naudoti ženklinant perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produktus ar perdirbtus produktus, kurių mažiau nei 95 % žemės ūkio kilmės sudedamųjų dalių masės sudaro ekologiškos sudedamosios dalys;

(79) siekiant išvengti galimos painiavos vartotojams dėl to, ar produktas kilęs iš Sąjungos ar ne, visais Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipo naudojimo atvejais vartotojai turėtų būti informuojami apie vietą, kurioje buvo užaugintos produkto sudėtyje esančios žemės ūkio žaliavos. Todėl ekologinės akvakultūros produktų etiketėje turėtų būti leidžiama daryti nuorodą ne į žemės ūkį, o į akvakultūrą;

<…>

(93) iš susitarimų dėl ekologiškų produktų importo į Sąjungą pagal [Reglamentą Nr. 834/2007] įgyvendinimo patirties matyti, kad tuos susitarimus reikia persvarstyti, kad būtų atsižvelgta į vartotojų lūkesčius tam, kad importuoti ekologiški produktai atitiktų tokius pat griežtus standartus kaip ir Sąjungos standartai, taip pat kad būtų sudarytos geresnės Sąjungos ekologiškų produktų pateikimo tarptautinei rinkai sąlygos. Be to, būtina aiškiau išdėstyti taisykles, taikytinas ekologiškų produktų eksportui, visų pirma nustatyti ekologinio eksporto sertifikatus;

<…>

(95) turėtų būti išsaugota galimybė Sąjungos rinkai pateikti ekologiškus produktus, kurie neatitinka Sąjungos ekologinės gamybos taisyklių, bet yra kilę iš trečiųjų valstybių, kurių ekologinės gamybos ir kontrolės sistemos pripažintos lygiavertėmis Sąjungos ekologinės gamybos ir kontrolės sistemoms. Tačiau trečiųjų valstybių lygiavertiškumo pripažinimas, kaip nustatyta Reglamente [Nr. 834/2007], turėtų būti suteikiamas tik pagal tarptautinį Sąjungos ir tų trečiųjų valstybių susitarimą, pagal kurį taip pat būtų siekiama abipusio lygiavertiškumo pripažinimo Sąjungos naudai;

(96) trečiosios valstybės, pripažintos lygiavertiškumo nustatymo tikslais pagal [Reglamentą Nr. 834/2007], ir toliau pagal šį reglamentą turėtų išsaugoti pripažinimą ribotos trukmės laikotarpiu, kurio reikia siekiant užtikrinti sklandų perėjimą prie pripažinimo pagal tarptautinį susitarimą sistemos, jei tos valstybės ir toliau užtikrina, kad jų ekologinės gamybos ir kontrolės taisyklės būtų lygiavertės atitinkamoms galiojančioms Sąjungos taisyklėms, ir jei jos tenkina visus reikalavimus, susijusius su Komisijos vykdoma jų pripažinimo priežiūra. Ta priežiūra visų pirma turėtų būti grindžiama metinėmis ataskaitomis, kurias tos pripažintos trečiosios valstybės siunčia Komisijai;

<…>

(108) būtina nustatyti priemones, kurios užtikrintų, kad būtų sklandžiai pradėta taikyti ekologiškų ir perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produktų importą į Sąjungą reglamentuojanti teisinė sistema, pakeista šiuo reglamentu;

<…>

(123) kadangi šio reglamento tikslų, visų pirma užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir tinkamą ekologiškų produktų vidaus rinkos veikimą, taip pat užtikrinti, kad vartotojai pasitikėtų tais produktais ir Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipu, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl poreikio suvienodinti ekologinės gamybos taisykles tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi [ESS] 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;“.

9 Reglamentą 2018/848 sudaro devyni skyriai: I skyriuje „Dalykas, taikymo sritis ir terminų apibrėžtys“ yra 1–3 straipsniai, III skyriuje „Gamybos taisyklės“ – 9–29 straipsniai, IV skyriuje „Ženklinimas“ – 30–34 straipsniai, o VII skyriuje „Prekyba su trečiosiomis valstybėmis“ – 44–49 straipsniai.

10 Šio reglamento 2 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 dalyje nurodyta:

„Šis reglamentas taikomas toliau nurodytiems žemės ūkio, įskaitant akvakultūrą ir bitininkystę, kilmės produktams, išvardytiems SESV I priede, ir naudojant tuos produktus gautiems produktams, kai tokie produktai gaminami, ruošiami, ženklinami, platinami, pateikiami rinkai arba importuojami į Sąjungą ar eksportuojami iš Sąjungos arba juos ketinama gaminti, ruošti, ženklinti, platinti, pateikti rinkai, importuoti į Sąjungą arba eksportuoti iš Sąjungos:

a) gyviems ar neperdirbtiems žemės ūkio produktams, įskaitant sėklas ir kitą augalų dauginamąją medžiagą;

b) maistui skirtiems perdirbtiems žemės ūkio produktams;

c) pašarams.

<…>“

11 Minėto reglamento 3 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ numatyta:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

<…>

64) lygiavertiškumas – tų pačių tikslų ir principų laikymasis taikant taisykles, kuriomis užtikrinamas toks pats atitikties reikalavimams lygis;

<…>“

12 Šio reglamento 16 straipsnis „Perdirbtam maistui taikomos gamybos taisyklės“ suformuluotas taip:

„1. Perdirbtą maistą gaminantys veiklos vykdytojai visų pirma laikosi II priedo IV dalyje ir bet kokiuose šio straipsnio 3 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatytų išsamių gamybos taisyklių.

<…>

3. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi leidžiami maisto produktų perdirbimo metodai.

<…>“

13 Reglamento 2018/848 30 straipsnyje „Su ekologine gamyba susijusių terminų vartojimas“ nurodyta:

„1. Taikant šį reglamentą laikoma, kad ant produkto pateikti su ekologine gamyba susiję terminai, jei etiketėse, reklaminėje medžiagoje arba prekybos dokumentuose toks produktas, jo sudedamosios dalys ar jo gamyboje panaudotos pašarinės žaliavos yra apibūdinti vartojant terminus, nurodančius pirkėjui, kad produktas, sudedamosios dalys ar pašarinės žaliavos pagaminti laikantis šio reglamento. Visų pirma IV priede išvardyti terminai ir jų vediniai ir mažybinės formos (pavyzdžiui, „bio“ ir „eko“), atskirai arba junginiuose, visoje Sąjungoje ir bet kuria tame priede nurodyta kalba gali būti vartojami ženklinant ir reklamuojant šį reglamentą atitinkančius 2 straipsnio 1 dalyje nurodytus produktus.

2. 2 straipsnio 1 dalyje nurodytų produktų atveju šio straipsnio 1 dalyje nurodyti terminai neturi būti vartojami nė vienoje Sąjungos valstybėje ir jokia iš IV priede nurodytų kalbų ženklinant ir reklamuojant šio reglamento neatitinkantį produktą ar jo prekybos dokumentuose.

<…>“

14 Šio reglamento 32 straipsnio „Privalomos nuorodos“ 2 dalyje numatyta:

„Tais atvejais, kai naudojamas Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipas, tame pačiame matomame paviršiuje, kur yra logotipas, nurodoma vieta, kurioje buvo užaugintos produkto sudėtyje esančios žemės ūkio žaliavos; ši nuoroda atitinkamais atvejais gali būti tokia:

a) „ES žemės ūkis“, kai žemės ūkio žaliava buvo užauginta Sąjungoje;

b) „ne ES žemės ūkis“, kai žemės ūkio žaliava buvo užauginta trečiosiose valstybėse;

c) „ES ir ne ES žemės ūkis“, kai dalis žemės ūkio žaliavos buvo užauginta Sąjungoje, o kita dalis – trečiojoje valstybėje.

<…>“

15 Minėto reglamento 33 straipsnis „Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipas“ suformuluotas taip:

„1. Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipas gali būti naudojamas ženklinant, pateikiant ir reklamuojant šį reglamentą atitinkančius produktus.

<…>

2. Išskyrus atvejus, kai Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipas naudojamas pagal 1 dalies antrą pastraipą, jis yra oficialus patvirtinimas pagal [2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas) (OL L 95, 2017, p. 1)] 86 ir 91 straipsnius.

<…>

5. Ženklinant, pateikiant ir reklamuojant šį reglamentą atitinkančius produktus gali būti naudojami nacionaliniai logotipai ir privatūs logotipai.

<…>“

16 Reglamento 2018/848 45 straipsnio „Ekologiškų ir perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produktų importas“ 1 dalyje nustatyta:

„Produktas gali būti importuojamas iš trečiosios valstybės, siekiant jį Sąjungoje pateikti rinkai kaip ekologišką produktą arba kaip perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produktą jei tenkinamos šios trys sąlygos:

a) produktas yra 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas produktas;

b) taikoma viena iš šių sąlygų:

i) produktas atitinka šio reglamento II, III ir IV skyrius ir visiems veiklos vykdytojams ir veiklos vykdytojų grupėms, nurodytiems 36 straipsnyje, įskaitant atitinkamos trečiosios valstybės eksportuotojus, taikoma kontrolės institucijų arba kontrolės įstaigų, pripažintų pagal 46 straipsnį, kontrolė, o tos institucijos arba įstaigos visiems tokiems veiklos vykdytojams, veiklos vykdytojų grupėms ar eksportuotojams yra išdavusios sertifikatą, kuriuo patvirtinama, kad jie atitinka šį reglamentą,

ii) atvejais, kai produktas yra iš trečiosios valstybės, kuri pripažinta pagal 47 straipsnį, tas produktas atitinka atitinkamame prekybos susitarime nustatytas sąlygas, arba

iii) atvejais, kai produktas yra iš trečiosios valstybės, kuri yra pripažinta pagal 48 straipsnį, tas produktas atitinka tos trečiosios valstybės lygiavertes gamybos ir kontrolės taisykles ir yra importuojamas su patikrinimo sertifikatu, kuriuo patvirtinama ši atitiktis, išduotu tos trečiosios valstybės kompetentingų institucijų, kontrolės institucijų arba kontrolės įstaigų, ir

c) trečiųjų valstybių veiklos vykdytojai importuotojams ir Sąjungos bei tų trečiųjų valstybių nacionalinėms institucijoms gali bet kuriuo metu pateikti informaciją, kuria remiantis galima nustatyti veiklos vykdytojus, kurie yra jų tiekėjai, ir tų tiekėjų kontrolės institucijas arba kontrolės įstaigas, siekiant užtikrinti atitinkamo ekologiško arba perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produkto atsekamumą. Ta informacija taip pat turi būti prieinama importuotojų kontrolės institucijoms arba kontrolės įstaigoms.“

17 Šio reglamento 47 straipsnyje „Lygiavertiškumas pagal prekybos susitarimą“ nurodyta:

„45 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje nurodyta pripažinta trečioji valstybė yra trečioji valstybė, kurią pagal prekybos susitarimą Sąjunga yra pripažinusi kaip įsidiegusią gamybos sistemą, kuria siekiama tų pačių tikslų ir laikomasi tų pačių principų, taikant taisykles, kuriomis suteikiamos tokio paties lygio kaip ir Sąjungos taisyklėse numatytos atitikties garantijos.“

18 Minėto reglamento 48 straipsnyje „Lygiavertiškumas pagal Reglamentą (EB) Nr. 834/2007“ numatyta:

„1. 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje nurodyta pripažinta trečioji valstybė yra trečioji valstybė, pripažinta siekiant užtikrinti lygiavertiškumą pagal [Reglamento Nr. 834/2007 33 straipsnio 2 dalį], įskaitant trečiąsias valstybes, pripažintas taikant šio reglamento 58 straipsnyje numatytą laikinąją [perinamojo laikotarpio] priemonę.

Tas pripažinimas baigia galioti 2025 m. gruodžio 31 d.

2. Remdamasi metinėmis ataskaitomis, kurias ne vėliau kaip kiekvienų metų kovo 31 d. Komisijai turi atsiųsti 1 dalyje nurodytos trečiosios valstybės dėl tų valstybių parengtų kontrolės priemonių įgyvendinimo ir to įgyvendinimo užtikrinimo ir atsižvelgdama į kitą gautą informaciją, Komisija užtikrina deramą pripažintų trečiųjų valstybių priežiūrą, reguliariai peržiūrėdama jų pripažinimą. Šiuo tikslu Komisija gali paprašyti valstybių narių pagalbos. Priežiūros pobūdis nustatomas vadovaujantis neatitikties tikimybės įvertinimu, atsižvelgiant visų pirma į eksporto į Sąjungą iš atitinkamos trečiosios valstybės apimtį, stebėsenos ir priežiūros veiklos, kurią vykdo kompetentinga institucija, rezultatus ir anksčiau vykdytos kontrolės rezultatus. Komisija reguliariai teikia Europos Parlamentui ir [Europos Sąjungos] Tarybai tokios peržiūros ataskaitas.

<…>“

19 Šio reglamento II priede yra IV dalis, skirta perdirbto maisto taisyklėms. Jos 2.2.2 punktas suformuluotas taip:

„Perdirbant maistą galima naudoti šiuos produktus ir medžiagas:

<…>

f) mineralus (įskaitant mikroelementus), vitaminus, aminorūgštis ir maistines mikromedžiagas:
   i) jeigu juos naudoti įprastai vartojamuose maisto produktuose yra tiesiogiai teisiškai privaloma, t. y. tiesiogiai privaloma pagal Sąjungos teisės nuostatas arba nacionalinės teisės nuostatas, atitinkančias Sąjungos teisę, ir dėl to maistas apskritai negali būti pateiktas rinkai kaip įprastai vartojamas maisto produktas, jeigu jis nėra papildytas tais mineralais, vitaminais, aminorūgštimis ar maistinėmis mikromedžiagomis; <…>

<…>“

20 Reglamento 2018/848 IV priedas „30 straipsnyje nurodyti terminai“ suformuluotas taip:

„BG: биологичен,

ES: ecológico, biológico, orgánico,

CS: ekologické, biologické,

DA: økologisk,

DE: ökologisch, biologisch,

ET: mahe, ökoloogiline,

EL: βιολογικό,

EN: organic,

FR: biologique,

GA: orgánach,

HR: ekološki,

IT: biologico,

LV: bioloģisks, ekoloģisks,

LT: ekologiškas,

LU: biologesch, ökologesch,

HU: ökológiai,

MT: organiku,

NL: biologisch,

PL: ekologiczne,

PT: biológico,

RO: ecologic,

SK: ekologické, biologické,

SL: ekološki,

FI: luonnonmukainen,

SV: ekologisk.“

Reglamentas (ES) 2020/1693

21 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1693, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo nuostatos dėl taikymo pradžios datos ir tam tikrų kitų tame reglamente nurodytų datų (OL L 381, 2020, p. 1), 7 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„COVID-19 pandemija ir susijusi visuomenės sveikatos krizė taip pat yra beprecedentis iššūkis trečiosioms šalims ir trečiosiose šalyse įsisteigusiems veiklos vykdytojams. Todėl trečiosioms šalims, kurios pripažintos lygiavertėmis pagal [Reglamento Nr. 834/2007] 33 straipsnio 2 dalį, tikslinga pratęsti jų pripažinimo galiojimo pabaigos datą vieniems metams iki 2026 m. gruodžio 31 d., kad tokios trečiosios šalys turėtų pakankamai laiko pakeisti savo statusą sudarydamos prekybos susitarimą su Sąjunga arba užtikrindamos, kad jų veiklos vykdytojai visiškai laikytųsi [Reglamento 2018/848], be reikalo netrikdant prekybos ekologiškais produktais“.

22 Šio reglamento 1 straipsnyje numatyta:

„[Reglamentas 2018/848] iš dalies keičiamas taip:

<…>

2. 48 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje data „2025 m. gruodžio 31 d.“ pakeičiama data „ 2026 m. gruodžio 31 d.“;

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

23 *Herbaria* gamina gėrimą „Blutquick“ – vaisių sulčių ir žolelių ištraukų, pagamintų ekologinės gamybos metodais, mišinį. Į gėrimą, kuriuo prekiaujama kaip maisto papildu, dedama neaugalinės kilmės vitaminų ir geležies gliukonato. Pakuotė pažymėta Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipu, nacionaliniu ekologinės gamybos logotipu ir sudedamųjų dalių kilmės nuoroda „iš kontroliuojamo ekologinio ūkio“.

24 2012 m. sausio 18 d. sprendimu *Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft* (Bavarijos žemės ūkio tarnyba, Vokietija), be kita ko, nurodė bendrovei *Herbaria* iki 2012 m. gruodžio 1 d. iš „Blutquick“ ženklinimo etikečių, reklaminės medžiagos ir prekybos pašalinti ekologinės gamybos nuorodą, saugomą pagal Reglamento Nr. 834/2007 23 straipsnį, remdamasi tuo, kad pagal šio

reglamento nuostatas ir Reglamento Nr. 889/2008 27 straipsnio 1 dalies f punktą į perdirbtus produktus su žyma „ekologiškas“ vitaminų ir mineralų galima dėti tik tada, jeigu tai būtina pagal teisės aktus. Bavarijos žemės ūkio tarnybos nuomone, „Blutquick“ atveju taip nėra.

25 *Herbaria* apskundė šį sprendimą *Bayerisches Verwaltungsgericht München* (Bavarijos administracinis teismas, Miunchenas, Vokietija); tas teismas pateikė Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus dėl 27 straipsnio 1 dalies f punkto išaiškinimo.

26 Atsižvelgęs į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo atsakymus, pateiktus 2014 m. lapkričio 5 d. Sprendime *Herbaria Kräuterparadies* (C-137/13, EU:C:2014:2335), *Bayerisches Verwaltungsgericht München* (Bavarijos administracinis teismas, Miunchenas, Vokietija) nusprendė atmesti *Herbaria* skundą.

27 Apeliacinis skundas dėl šio sprendimo buvo atmestas 2021 m. liepos 29 d. sprendimu; dėl jo *Herbaria* pateikė kasacinį skundą *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas, Vokietija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

28 Tas teismas nurodo: kadangi 2012 m. sausio 18 d. Bavarijos žemės ūkio tarnybos sprendimas yra ilgalaikio poveikio administracinis aktas, iš nacionalinės jurisprudencijos išplaukia, kad jis privalo spręsti nagrinėjamą ginčą remdamasis sprendimo priėmimo metu galiojančia teise. Todėl Reglamentas Nr. 834/2007 nebetaikomas šiam ginčui *ratione temporis*, nes jis buvo pakeistas Reglamentu 2018/848.

29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme *Herbaria* nebeginčija to, kad pagal teisės aktus nebūtina dėti į „Blutquick“ vitaminų ir geležies gliukonato, todėl šis produktas neatitinka Reglamento 2018/848 16 straipsnio 1 dalies ir jo II priedo IV dalies 2.2.2. punkto f papunkčio i pastraipos, kuri iš esmės pakeitė Reglamento 889/2008 27 straipsnio 1 dalies f punktą. Anot nacionalinio teismo, neginčijama, kad pagal Reglamento 2018/848 33 straipsnio 1 dalį, 33 straipsnio 5 dalį ir 30 straipsnio 1 dalį draudžiama „Blutquick“ žymėti atitinkamai Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipu, nacionaliniu ekologiniu ženklu ir apibūdinti vartojant su ekologine gamyba susijusius terminus.

30 Vis dėlto *Herbaria* teigia, kad „Blutquick“ panašiam iš Jungtinių Amerikos Valstijų importuotam maisto produktui analogiškas draudimas pagal pastarąjį reglamentą netaikomas.

31 2012 m. Komisijai ir *US Department of Agriculture* (Žemės ūkio ministerija, Jungtinės Amerikos Valstijos) sudarius susitarimą pasikeičiant laiškais, Jungtinės Valstijos buvo įtrauktos į trečiųjų valstybių, kurių gamybos taisyklės pagal Reglamento Nr. 834/2007 33 straipsnio 1 dalį yra lygiavertės numatytosioms tame reglamente, sąrašą. Toks įtraukimas suponuoja, kad pagal dabar jau Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktį su *Herbaria* parduodamais produktais konkuruojantys produktai iš Jungtinių Valstijų gali būti pateikiami Sąjungos rinkai kaip ekologiški. JAV produktai gali būti žymimi Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipu ir apibūdinami vartojant su ekologine gamyba susijusius terminus, jeigu atitinka vien tos trečiosios valstybės gamybos taisykles, t. y. net jeigu neatitinka Sąjungos teisės gamybos taisyklių. *Herbaria* nuomone, tai reiškia, kad laikomasi nevienodo požiūrio, pažeidžiant Chartijos 20 straipsnį.

32 Bavarijos žemė mano, kad *Herbaria* pateikiamas Reglamento 2018/848 aiškinimas yra klaidingas ir kad faktiškai JAV kilmės produktas gali būti ženklinamas Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipu tik tuo atveju, jeigu atitinka šiame reglamente nustatytus gamybos reikalavimus, todėl nėra nevienodo požiūrio, palyginti su Sąjungoje pagamintais produktais.

33 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių pirmiausia dėl to, ar iš Jungtinių Valstijų importuotas produktas gali būti ženklinamas Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipu, nors ne visai atitinka Reglamente 2018/848 nustatytus reikalavimus.

34 Be to, jei taip ir būtų, jam kyla klausimas, ar tai nereikštų nevienodo požiūrio, kaip jis suprantamas pagal Chartijos 20 straipsnį, ir tam tikrais atvejais – ar toks nevienodas požiūris galėtų būtų pateisinamas atsižvelgiant į tai, kad yra pripažintas Jungtinių Valstijų atitinkamų produktų gamybos ir kontrolės taisyklių lygiavertiškumas, arba tai, kad tokiu lygiavertiškumo pripažinimu siekiama palengvinti prekybą.

35 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad analogiškai kyla klausimas dėl Reglamento 2018/848 30 straipsnio 1 dalyje numatyto su ekologine gamyba susijusių terminų vartojimo.

36 Šiomis aplinkybėmis *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento 2018/848 33 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipas gali būti naudojamas perdirbtam maisto produktui, kuris šio reglamento 45 straipsnio 1 dalyje nustatytomis sąlygomis importuojamas siekiant jį Sąjungoje pateikti rinkai kaip ekologišką produktą, bet dėl to, kad jo sudėtyje, be augalinių produktų, yra neaugalinės kilmės mineralų ir vitaminų, neatitinka šio reglamento 16 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su II priedo IV dalies 2.2.2 punkto f papunkčiu, nustatytų reikalavimų?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar iš Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 20 straipsnio kyla, kad Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipas gali būti naudojamas perdirbtam maisto produktui, kuris yra iš Europos Sąjungos ir atitinka lygiavertes pagal Reglamento 2018/848 48 straipsnio 1 dalį pripažintos trečiosios valstybės gamybos ir kontrolės taisykles, bet neatitinka šio reglamento 16 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su jo II priedo IV dalies 2.2.2 punkto f papunkčiu, nustatytų reikalavimų?

3. Ar iš Chartijos 20 straipsnio kyla, kad toks perdirbtas maisto produktas iš Europos Sąjungos pagal Reglamento 2018/848 30 straipsnio 1 dalį gali būti ženklinamas vartojant su ekologine gamyba susijusius terminus, bet nenaudojant Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipo?“

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

37 Generaliniam advokatui pristačius išvadą, 2024 m. birželio 26 d. *Herbaria* Teisingumo Teismo kanceliarijai pateikė dokumentą, prašydama atnaujinti žodinę proceso dalį.

38 Grįsdama prašymą *Herbaria* nurodo, kad generalinio advokato išvadoje yra teisės ir faktų požiūriu neteisingų teiginių, kurie gali klaidinti Teisingumo Teismą. Be to, dėl šių aspektų, kuriuos generalinis advokatas laikė reikšmingais atsakymui į prejudicinius klausimus pateikti, šalys ar Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys nepateikė nuomonės per teismo posėdį.

39 Viena vertus, generalinis advokatas klaidingai teigė, kad esama prie Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipo „pateikiamų nuorodų“ dėl žaliavų kilmės arba produkto gamybos vietos, todėl, kai tik naudojamas šis logotipas, vartotojas yra visuomet informuotas apie tai, kad atitinkamas produktas yra iš Jungtinių Valstijų. Kita vertus, generalinis advokatas klaidingai aiškino Reglamento Nr. 834/2007 33 straipsnio 2 dalyje nurodytas *Codex Alimentarius* gaires.

40 Pirma, primintina, kad pagal SESV 252 straipsnio antrą pastraipą generalinis advokatas viešame posėdyje visiškai nešališkai ir nepriklausomai teikia motyvuotą išvadą dėl bylų, kuriose pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutą jis turi dalyvauti. Teisingumo Teismo nesaisto nei ši išvada, nei ją grindžiantys generalinio advokato motyvai (2024 m. sausio 18 d. Sprendimo *CROSS Zlín*, C-303/22, EU:C:2024:60, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

41 Taip pat primintina, kad nei Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute, nei Procedūros reglamente pagrindinės bylos šalims ir šio Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims nenumatyta galimybės pateikti atsiliepimus į generalinio advokato išvadą. Todėl pagrindinės bylos šalies ar suinteresuotojo asmens nesutikimas su generalinio advokato išvada, nepaisant to, kokie klausimai joje nagrinėjami, savaime negali būti motyvas, pateisinantis žodinės proceso dalies atnaujinimą (šiuo klausimu žr. 2024 m. sausio 18 d. Sprendimo *CROSS Zlín*, C-303/22, EU:C:2024:60, 37 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

42 Taigi *Herbaria* negali tinkamai pateisinti savo prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį kvestionuodama tam tikrų generalinio advokato išvados dalių pagrįstumą.

43 Antra, pagal Procedūros reglamento 83 straipsnį Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, gali bet kada nutarti atnaujinti žodinę proceso dalį – pirmiausia, jeigu mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos, arba jeigu baigus žodinę proceso dalį šalis pateikė naują faktą, kuris gali būti lemiamas Teisingumo Teismui priimant sprendimą, arba jeigu nagrinėjant bylą reikia remtis argumentu, dėl kurio šalys ar Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys nepateikė nuomonės.

44 Nagrinėjamu atveju vis dėlto pažymėtina, kad šiame procese dalyvavę suinteresuotieji asmenys per rašytinę ir žodinę proceso dalis galėjo nurodyti teisines aplinkybes, kurios, kaip jie manė, buvo reikšmingos, kad Teisingumo Teismas galėtų išaiškinti Sąjungos teisės nuostatas, dėl kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas uždavė klausimus. Atsižvelgdamas į tai, Teisingumo Teismas mano, kad turi visą informaciją, būtiną sprendimui dėl šio prašymo priimti, ir kad nė viena *Herbaria* nurodyta aplinkybė, kuria grindžiamas jos prašymas atnaujinti žodinę proceso dalį, nepateisina jos atnaujinimo pagal Procedūros reglamento 83 straipsnį.

45 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, mano, kad nėra pagrindo atnaujinti žodinės proceso dalies.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

46 Pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją nacionaliniams teismams ir Teisingumo Teismui bendradarbiaujant, kaip numatyta SESV 267 straipsnyje, pastarasis turi pateikti nacionaliniam teismui naudingą atsakymą, kuris leistų priimti sprendimą jo nagrinėjamoje byloje. Tokiu atveju Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus. Tai, kad

nacionalinis teismas formaliai pateikė prejudicinį klausimą, nurodydamas tam tikras Sąjungos teisės nuostatas, netrukdo Teisingumo Teismui pateikti šiam teismui visų aiškinimo aspektų, kurie gali būti naudingi sprendimui jo nagrinėjamoje byloje priimti, neatsižvelgiant į tai, ar tas teismas juos nurodė užduotuose klausimuose. Teisingumo Teismas turi iš visos nacionalinio teismo pateiktos informacijos ir, be kita ko, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvuojamosios dalies atrinkti Sąjungos teisės klausimus, aiškintinus atsižvelgiant į bylos dalyką (2023 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Juan*, C-164/22, EU:C:2023:684, 24 ir punktas).

47 Pirmojo klausimo formuluotėje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mini tik Reglamento 2018/848 33 straipsnio 1 dalį, reglamentuojančią Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipo naudojimą. Vis dėlto iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, ypač iš trečiojo klausimo motyvų, matyti, kad šis teismas mano, jog pirmasis klausimas analogiškai kyla dėl šio reglamento 30 straipsnio 2 dalies, reglamentuojančios su ekologine gamyba susijusių terminų vartojimą.

48 Taigi, siekiant pateikti naudingą atsakymą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, laikytina, kad pirmuoju klausimu šis teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento 2018/848 30 straipsnio 2 dalis ir 33 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos taip, kad Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipas ir su ekologine gamyba susiję terminai gali būti naudojami (vartojami) perdirbtam maisto produktui, importuotam iš trečiosios valstybės laikantis šio reglamento 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje ir 48 straipsnio 1 dalyje numatytų sąlygų siekiant jį pateikti Sąjungos rinkai kaip ekologišką produktą, žymėti, nors jis neatitinka minėto reglamento 16 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su jo II priedo IV dalies 2.2.2 punkto f papunkčiu, numatytų sąlygų dėl to, kad jo sudėtyje yra neaugalinės kilmės mineralų ir vitaminų.

Dėl Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipo ir su ekologine gamyba susijusių terminų naudojimo (vartojimo)

49 Pirmiausia pažymėtina, kad pagal Reglamento 2018/848 2 straipsnio 1 dalį šis reglamentas taikomas šioje nuostatoje nurodytiems produktams, be kita ko, kai jie yra pagaminti ar importuojami į Sąjungą arba juos ketinama gaminti ir importuoti į Sąjungą.

50 Remiantis šio reglamento 30 straipsnio 2 dalies ir 33 straipsnio 1 dalies formuluote, vartoti su ekologine gamyba susijusius terminus ir naudoti Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipą leidžiama tik produktams, atitinkantiems šio reglamento reikalavimus, žymėti.

51 Taigi, kaip generalinis advokatas iš esmės pažymėjo išvados 67–72 punktuose, ši formuluotė rodo, kad tokie terminai gali būti vartojami, o logotipas naudojamas ekologiškiems produktams žymėti, neatsižvelgiant į tai, ar jie pagaminti Sąjungoje, ar importuoti iš trečiosios valstybės siekiant pateikti Sąjungos rinkai kaip ekologiškus, tik jeigu jie atitinka minėtame reglamente, visų pirma jo II ir III skyriuose, nustatytus reikalavimus.

52 Tačiau, remiantis suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija, aiškinant Sąjungos teisės nuostatas reikia atsižvelgti ne tik į jų formuluotę, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame jos įtvirtintos, tikslus (2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *Belgian Association of Tax Lawyers ir kt.*, C-623/22, EU:C:2024:639, 94 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

53 Dėl konteksto pirmiausia pažymėtina, kad Reglamente 2018/848 diferencijuojami Sąjungoje pagaminti produktai ir iš trečiosios valstybės importuoti produktai siekiant juos pateikti Sąjungos rinkai kaip ekologiškus.

54 Konkrečiai dėl Sąjungoje pagamintų perdirbtų maisto produktų pasakytina, kad jie pagal reglamento 16 straipsnio 1 dalį turi atitikti jo II priedo IV dalyje ir visuose 16 straipsnio 3 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatytas išsamias gamybos taisykles.

55 Reglamento 2018/848 45 straipsnyje numatytos kumuliacinės sąlygos, kurias turi atitikti ne Sąjungoje pagamintas produktas, kad jį būtų galima importuoti iš trečiosios valstybės ir pateikti Sąjungos rinkai kaip ekologišką produktą.

56 Taigi pagal Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies a punktą reikalaujama, kad importuojamas produktas būtų šio reglamento 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas produktas.

57 Toliau minėto reglamento 45 straipsnio 1 dalies c punkte iš esmės reikalaujama, kad trečiųjų valstybių veiklos vykdytojai galėtų pateikti importuotojams bei nacionalinėms institucijoms Sąjungoje ir tose trečiosiose valstybėse visą informaciją, būtiną nagrinėjamo produkto atsekamumui užtikrinti.

58 Galiausiai pagal to paties reglamento 45 straipsnio 1 dalies b punktą iš trečiosios valstybės importuotas produktas turi atitikti vieną iš toje nuostatoje numatytų sąlygų.

59 Pirma, Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje numatytu atveju produktas iš esmės atitinka šio reglamento II, III ir IV skyrių nuostatas, taigi, be kita ko, minėto reglamento III skyriuje nustatytas gamybos taisykles ir IV skyriuje numatytas ženklinimo taisykles.

60 Antra, Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje numatytu atveju minėtas produktas, kai jis yra iš trečiosios valstybės, pripažintos pagal šio reglamento 47 straipsnį, atitinka atitinkamame prekybos susitarime nustatytas sąlygas.

61 Trečia, Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje numatytu atveju produktas, kai jis yra iš trečiosios valstybės, kuri lygiavertiškumo tikslais pripažinta pagal šio reglamento 48 straipsnio 1 dalį, atitinka lygiavertes tos trečiosios valstybės gamybos ir kontrolės taisykles ir yra importuojamas su tos trečiosios valstybės kompetentingų institucijų, kontrolės institucijų arba kontrolės įstaigų išduotu patikrinimo sertifikatu, kuriuo patvirtinama šio produkto atitiktis.

62 Iš pačios Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto formuluotės matyti, kad šios nuostatos i–iii punktuose nustatytos trys sąlygos yra alternatyvios, todėl pakanka, kad būtų įvykdyta bent viena iš jų, kad iš trečiosios valstybės importuojamas produktas, jeigu jis atitinka ir kitas dvi šio reglamento 45 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose numatytas sąlygas, galėtų būti pateiktas Sąjungos rinkai kaip ekologiškas.

63 Iš šių trijų alternatyvių sąlygų tik pagal Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje nurodytą sąlygą reikalaujama, kad importuojamas produktas atitiktų šio reglamento II, III ir IV skyrių nuostatas.

64 Todėl produktas, kurį galima priskirti Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje nurodytam atvejui, nors ir neatitinka visų šio reglamento III skyriuje nurodytų gamybos taisyklių, galėtų būti pateiktas Sąjungos rinkai kaip ekologiškas, jeigu tai yra produktas iš trečiosios valstybės, kurią Sąjunga lygiavertiškumo tikslais pripažino pagal Reglamento

Nr. 834/2007 33 straipsnio 2 dalį, į kurią daroma nuoroda Reglamento 2018/848 48 straipsnio 1 dalyje, atitinkantis, be kita ko, toje trečiojoje valstybėje galiojančias gamybos taisykles, kurias Sąjunga pripažino lygiavertėmis minėtame III skyriuje nustatytoms gamybos taisyklėms.

65 Šiuo klausimu pažymėtina, kad „lygiavertiškumo“ sąvoka Reglamento 2018/848 3 straipsnio 64 punkte apibrėžta kaip tų pačių tikslų ir principų laikymasis taikant taisykles, kuriomis užtikrinamas toks pats atitikties reikalavimams lygis.

66 Todėl Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje pateikta nuoroda į atitinkamos trečiosios valstybės gamybos taisyklių lygiavertiškumą neišvengiamai reiškia, kad šioje trečiojoje valstybėje galiojančiomis taisyklėmis siekiama tų pačių tikslų ir laikomasi tų pačių principų, kokie išplaukia iš Reglamento 2018/848 II skyriaus nuostatų. Kiek tai susiję su jo III skyriuje įtvirtintomis gamybos taisyklėmis, iš šios apibrėžties matyti, kad minėtos trečiosios valstybės reglamentavimo tvarka turi būti ne identiška Sąjungos reglamentavimo tvarkai, bet ja turi būti užtikrinamas „toks pats atitikties reikalavimams lygis“, kokio pagal Sąjungos nuostatas reikalaujama Sąjungoje pagamintų produktų atveju.

67 Kaip priminta šio sprendimo 51 punkte, tiek pagal Reglamento 2018/848 30 straipsnio 2 dalį, tiek pagal jo 33 straipsnio 1 dalį vartoti su ekologine gamyba susijusius terminus ir naudoti Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipą leidžiama tik šį reglamentą atitinkantiems produktams žymėti.

68 Tačiau nė pagal vieną Reglamento 2018/848 nuostatą neleidžiama vartoti šių terminų ar naudoti logotipo žymėti produktams iš lygiavertiškumo tikslais pripažintų trečiųjų valstybių, kurie, nors ir gali būti importuojami į Sąjungą pagal šio reglamento 45 straipsnio 1 dalies b punkto ii arba iii papunkčius, vis dėlto neatitinka jame nustatytų gamybos taisyklių.

69 Šio sprendimo 51 punkte išdėstytą lingvistinį Reglamento 2018/848 30 straipsnio 2 dalies ir 33 straipsnio 1 dalies aiškinimą visų pirma patvirtina šio reglamento 45 straipsnio 1 dalies b punkto sistema. Iš tiesų Sąjungos teisės aktų leidėjas produktų, importuojamų kaip ekologiškų, atveju siekė atskirti produktus, kurie atitinka minėto reglamento II, III ir IV skyrius, ir produktus, kuriems taikomos lygiavertės kilmės šalies taisyklės, kurioms toks statusas pripažintas arba pagal prekybos susitarimą, arba pagal vienašalę Sąjungos priemonę.

70 Antra, šį aiškinimą patvirtina Reglamento 2018/848 tikslai, visų pirma jo nuostatos dėl ekologiškų produktų ženklinimo, prie kurių priskirtina jo 30 straipsnio 2 dalis ir 33 straipsnio 1 dalis.

71 Visų pirma, kaip matyti iš Reglamento 2018/848 6, 9 ir 123 konstatuojamųjų dalių, bendrai žemės ūkio politikai įgyvendinti nustatyta teisinio reglamentavimo sistema, kuriai šis reglamentas priklauso kaip SESV 43 straipsnio 2 dalyje nurodyta priemonė, siekiama užtikrinti sąžiningą konkurenciją ekologiškų produktų vidaus rinkoje ir išsaugoti bei pateisinti vartotojų pasitikėjimą produktais, kurie paženklinti kaip ekologiški. Šiuo tikslu Sąjungos teisės aktų leidėjas ketino numatyti taisykles, kurios atitiktų didelius vartotojų lūkesčius šioje srityje ir būtų pakankamai aiškios jų adresatams. Šiomis aplinkybėmis Reglamento 2018/848 15 konstatuojamojoje dalyje jis pabrėžė, kad vartotojų pasitikėjimas yra itin svarbus ekologiško maisto rinkai, o 17 konstatuojamojoje dalyje – kad šiuo reglamentu, be kita ko, siekiama užtikrinti šį pasitikėjimą ir apsaugoti vartotojų interesus.

72 Be to, iš Reglamento 2018/848 73 konstatuojamosios dalies matyti, kad jo nuostatomis dėl ženklinimo, įskaitant nuostatas dėl Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipo naudojimo ir su ekologine gamyba susijusių terminų vartojimo, siekiama apsaugoti tiek veiklos vykdytojų, norinčių, kad jų produktai būtų tinkamai identifikuojami ekologiškų produktų rinkoje ir pasinaudoti sąžiningos konkurencijos sąlygomis, interesus, tiek vartotojų interesą turėti galimybę pamatuotai rinktis iš jiems siūlomų produktų.

73 Galiausiai, konkrečiai kalbant apie Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipą, pasakytina, kad Reglamento 2018/848 77–79 konstatuojamosiose dalyse pabrėžiama Sąjungos teisės aktų leidėjo valia šio logotipo naudojimą reglamentuoti taip, kad visoje Sąjungos rinkoje būtų užtikrintas aiškumas vartotojams, kad jie nebūtų klaidinami dėl viso atitinkamo produkto ekologiškumo ir išvengtų painiavos dėl to, ar produktas kilęs iš Sąjungos, ar ne.

74 Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš šio sprendimo 64–67 punktų, Sąjungos teisės aktų leidėjo pasirinktas sprendimo variantas rodo, kad pagal Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje numatytą lygiavertiškumo sistemą iš trečiųjų valstybių importuoti produktai gali būti pateikti Sąjungos rinkai kaip ekologiški, net jeigu neatitinka visų šiame reglamente, visų pirma jo II ir III skyriuose, nustatytų reikalavimų. Tačiau Sąjungoje pagaminti produktai turi atitikti visus šiuos reikalavimus, kad juos būtų galima pateikti rinkai kaip ekologiškus.

75 Vadinasi, jeigu ekologiškų produktų vidaus rinkoje būtų leidžiama su ekologine gamyba susijusius terminus vartoti ir Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipą naudoti tiek produktams, kurie buvo pagaminti Sąjungoje ar trečiosiose valstybėse laikantis Reglamente 2018/848 nustatytų gamybos taisyklių, tiek trečiosiose valstybėse pagamintiems produktams, laikantis tik toms gamybos taisyklėms lygiaverčių standartų, žymėti, būtų pakenkta sąžiningai konkurencijai ekologiškų produktų vidaus rinkoje ir kiltų dviprasmybė, galinti klaidinti vartotojus.

76 Tokiu atveju vartotojai faktiškai galėtų manyti, kad produktas, apibūdintas vartojant su ekologine gamyba susijusius terminus arba pažymėtas Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipu, atitinka visus Reglamente 2018/848, visų pirma jo II ir III skyriuose, nustatytus reikalavimus, nors jis atitinka tik trečiosios valstybės, iš kurios importuotas, nacionalines gamybos taisykles, lygiavertes šiame reglamente nustatytoms gamybos taisyklėms.

77 Konkrečiai kalbant, tokio logotipo paskirtis yra būtent aiškiai ir nedviprasmiškai informuoti vartotojus apie tai, kad juo pažymėtas produktas visiškai atitinka visus Reglamente 2018/848 nustatytus reikalavimus, o ne tik šiam reglamentui lygiavertes taisykles. Juo labiau kad pagal šio reglamento 33 straipsnio 2 dalį toks logotipas yra oficialus Europos Sąjungos patvirtinimas.

78 Pavyzdžiui, Komisijos akcentuotos aplinkybės, kad tais atvejais, kai produktas žymimas Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipu, pagal Reglamento Nr. 2018/848 32 straipsnio 2 dalį turi būti pridėta nuoroda, patikslinanti vietą, kur buvo užaugintos produkto sudėtyje esančios žemės ūkio žaliavos, negali pakakti, kad būtų išvengta bet kokių neaiškumų. Iš tiesų tokia nuoroda nesuteikia vartotojui informacijos apie tai, ar importuotas produktas atitinka Reglamente 2018/848 nustatytas gamybos taisykles, ar tik gamybos taisykles, lygiavertes šio reglamento taisyklėms.

79 Taigi darytina išvada, kad iš trečiosios valstybės įvežtas produktas, siekiant jį pateikti Sąjungos rinkai kaip ekologišką pagal Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktį, negali būti ženklinimas nei Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipu, nei iš principo apibūdinamas vartojant su ekologine gamyba susijusius terminus.

Dėl trečiosios valstybės ekologinės gamybos logotipo naudojimo

80 Kadangi Reglamente 2018/848, visų pirma jo VII skyriuje, yra nuostatų, reglamentuojančių prekybą su trečiosiomis valstybėmis, šiuo reglamentu taip pat siekiama nustatyti tam tikras tarptautinei prekybai ekologiškais produktais taikytinas taisykles, kad, kaip per teismo posėdį teisingai pabrėžė Taryba, būtų palengvintas, pirma, aprūpinimas šiais produktais, pasiūlos buvimas ir didėjančios paklausos Sąjungoje patenkinimas ir, antra, dvišalių susitarimų pagrindu – tokių Sąjungos kilmės produktų eksportas į trečiąsias valstybes.

81 Būtent toks yra Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunkčio, kuriuo Komisijai suteikiami įgaliojimai pripažinti, kad trečiosios valstybės taisyklės yra lygiavertės šio reglamento taisyklėms, kontekstas.

82 Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad tam tikri produktai, importuojami kaip ekologiški pagal šio reglamento 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje nurodytą lygiavertiškumo tvarką, žymimi trečiosios valstybės, iš kurios importuojami, ekologinės gamybos logotipu ir kad tokiame logotipe gali būti vartojami su ekologine gamyba susiję terminai, kaip antai „biologique“, „ecológico“ arba „organic“, arba šių terminų vediniai ir mažybinėms formos, pavyzdžiui, „bio“ ar „eko“.

83 Šiuo klausimu konstatuotina, kad tokių produktų žymėjimas trečiosios valstybės, iš kurios jie importuojami, ekologinės gamybos logotipu negali pakenkti sąžiningai konkurencijai ekologiškų produktų vidaus rinkoje ar kelti dviprasmybę, galinčią klaidinti vartotojus. Be to, kad naudojant trečiosios valstybės ekologinės gamybos logotipą, kuris skiriasi nuo Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipo, atitinkami produktai konkurencijos požiūriu nėra traktuojami vienodai, trečiosios valstybės ekologinės gamybos logotipo naudojimo faktas taip pat negali sudaryti įspūdžio, kad tokie importuoti produktai atitinka visus Reglamente 2018/848 nustatytus reikalavimus.

84 Darytina išvada, kad, nepaisant šio sprendimo 80 punkte suformuluotos išvados, siekiant užtikrinti visų pirma Reglamento 2018/848 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunkčio veiksmingumą ir išlaikyti šiuo reglamentu Komisijai suteiktus įgaliojimus, turi būti galima pagal šią nuostatą importuotus produktus, kurie gali patekti į Sąjungos rinką „kaip ekologiški produktai“, žymėti trečiosios valstybės, iš kurios jie yra, ekologinės gamybos logotipu, net jeigu šiame logotipe vartojami terminai yra identiški su ekologine gamyba susijusiems terminams, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 30 straipsnio 1 dalį ir jo IV priedą.

85 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą atsakytina taip:

– Reglamento 2018/848 30 straipsnio 2 dalis ir 33 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos taip, kad nei Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipas, nei iš principo su ekologine gamyba susiję terminai negali būti naudojami (vartojami) perdirbtam maisto produktui, importuotam iš trečiosios valstybės laikantis šio reglamento 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje ir 48 straipsnio 1 dalyje numatytų sąlygų siekiant jį pateikti Sąjungos rinkai kaip ekologišką produktą, žymėti, jeigu jis neatitinka minėto reglamento 16 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su jo

II priedo IV dalies 2.2.2 punkto f papunkčiu, numatytų sąlygų dėl to, kad jo sudėtyje yra neaugalinės kilmės mineralų ir vitaminų.

– Vis dėlto tos trečiosios valstybės ekologinės gamybos logotipas gali būti naudojamas Sąjungoje tokiam maisto produktui žymėti, net jeigu šiame logotipe vartojami su ekologine gamyba susiję terminai, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 30 straipsnio 1 dalį ir jo IV priedą.

Dėl antrojo ir trečiojo klausimų

86 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą, nereikia atsakyti į antrąjį ir trečiąjį klausimus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

87 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 834/2007, 30 straipsnio 2 dalis ir 33 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinamos taip:

nei Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipas, nei iš principo su ekologine gamyba susiję terminai negali būti naudojami (vartojami) perdirbtam maisto produktui, importuotam iš trečiosios valstybės laikantis šio reglamento 45 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje ir 48 straipsnio 1 dalyje numatytų sąlygų siekiant jį pateikti Sąjungos rinkai kaip ekologišką produktą, žymėti, jeigu jis neatitinka minėto reglamento 16 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su jo II priedo IV dalies 2.2.2 punkto f papunkčiu, numatytų sąlygų dėl to, kad jo sudėtyje yra neaugalinės kilmės mineralų ir vitaminų.

Vis dėlto tos trečiosios valstybės ekologinės gamybos logotipas gali būti naudojamas Sąjungoje tokiam maisto produktui žymėti, net jeigu šiame logotipe vartojami su ekologine gamyba susiję terminai, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 30 straipsnio 1 dalį ir jo IV priedą.

Parašai.